

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
99999999	DLG Conselleria de Educación	Santiago de Compostela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Música e danza	5º Pri.	1	35

Tipo de oferta
Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	17
4.2. Materiais e recursos didácticos	17
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	18
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
6. Medidas de atención á diversidade	20
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	25

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a área de Música e Danza de 5º curso de educación primaria, ten como referencia o Decreto 155/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. No uso da autonomía que proporciona a dita normativa, a través desta programación didáctica adáptase o currículo da área de Música e Danza á realidade deste centro e a do alumnado de 5º curso.

Na área de Música e Danza procúrase inculcar a importancia de que o relevante non é tanto nin o bonito ou o feo que sexa o traballo realizado nin o seu valor artístico, senón que as alumnas e os alumnos adquiriran as técnicas e os procedementos da música e da danza así como a capacidade de reflexionar sobre o fenómeno artístico musical e dancístico, todo sempre nun nivel acorde á súa idade. A tal fin, a capacidade perceptiva, a observación, a habilidade manual e motriz e a sensibilidade ante calquera manifestación musical ou dancística será potenciada. Por ese motivo, terá unha especial importancia dotar ao alumnado dunhas técnicas axeitadas para que empregue a música e o corpo como medios de expresión e comunicación.

Ao mesmo tempo, co comezo deste 5º curso iníciase o terceiro e derradeiro ciclo de educación primaria, polo que desde a área de Música e Danza procurarase que o alumnado mellore significativamente na súa autonomía, especialmente no referido á creación e a participación de producións artísticas. Así pois, buscarase tamén que afiance as aprendizaxes acadadas durante os cursos anteriores (en especial, durante o 1º trimestre) e, doutro lado, desenvolva novos coñecementos cando realice o traballo vinculado aos novos contidos que se lle presentan.

Esta programación didáctica planifícase con tres unidades didácticas cunha temporalización trimestral (unha por trimestre), e unha cuarta unidade didáctica de carácter transversal que terá vixencia ao longo de todo o curso (durante os tres trimestres) e servirá tanto para desenvolver o currículo da área como para completar o traballo no resto de unidades didácticas.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir propostas artísticas musicais e dancísticas de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa, para desenvolver a curiosidade, a sensibilidade, o pensamento crítico e o respecto pola diversidade.		3	1	1	3	1	2	1-2
OBX2 - Recoñecer os elementos básicos específicos da linguaxe musical, a través da percepción e da análise de diferentes fragmentos e obras, para chegar á comprensión das diferentes manifestacións culturais e artísticas.								2-4
OBX3 - Investigar sobre de diferentes manifestacións culturais e artísticas musicais e dancísticas e os seus contextos, empregando diversas canles, medios e técnicas, para gozar delas, entender o seu valor, así como desenvolver o pensamento e unha sensibilidade artística propia	3	3	2	1	4	3		1-2

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Expresar e comunicar de maneira creativa ideas, sentimentos e emocións, experimentando coas posibilidades do son, do corpo e dos medios dixitais, para producir obras propias.	1			2	1-5	2	1	3-4
OBX5 - Participar do deseño, elaboración e difusión de producións culturais e artísticas musicais e dancísticas, tanto individuais coma colaborativas, poñendo en valor o proceso e asumindo diferentes roles na consecución dun resultado final, para desenvolver a creatividade, a noción de autoría e o sentido de pertenza.	1-5	3	3			2	1-3	3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Corda, vento e percusión	Repasaranse e afianzaranse contidos traballados no 4º curso de educación primaria insistindo na importancia de desenvolver dinámicas e rutinas correctas e responsables, a procura do coidado do material etc. Desenvolverase o traballo enfocándoo cara a recepción activa e vivencial dos diferentes elementos da música e da danza a través das tres grandes familias instrumentais, o que será un fío condutor nesta unidade didáctica. As conmemoracións do Magosto, Samaín e Nadal cobrarán especial relevancia no traballo que se propoña ao alumnado.	15	7	X		
2	Agrupacións artísticas	Coa ansia de reforzar os coñecementos adquiridos na unidade didáctica 1, ampliarase de forma progresiva a dificultade no traballo cos elementos da música e da danza. Nesta ocasión, serán as distintas agrupacións artísticas, tanto da música como da danza, as que servirán como fío condutor da unidade. O Día da Paz, o Entroido e o Día Internacional da Muller contextualizarán o	21	6		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Agrupacións artísticas	proceso de ensino e aprendizaxe adquirindo un lugar destacado no traballo do día a día co alumnado.	21	6		X	
3	Voces	Afianzando o traballo realizado ao longo do curso, avanzarase nos contidos desta área a través da voz humana como ferramenta de comunicación e como instrumento musical, que permite tanto a interacción humana como a expresión artística, xa entendida esta de forma individual ou a través de distintas agrupacións. A conmemoración do Día das Letras Galegas e a do Día da Música acadarán especial relevancia durante o desenvolvemento desta unidade didáctica.	24	5			X
4	Músicas e danzas do mundo	Ao longo do curso afondarase na música e na danza de distintas rexións e países do mundo. Tratarase de facelas visibles para o alumnado e que este as valore no seu contexto. Para iso realizarase unha coidada e variada selección de músicas e danzas, facendo especial fincapé naquelas procedentes das mesmas zonas das que provén o alumnado inmigrante que forma parte da nosa comunidade educativa. O traballo en pequeno ou grande grupo será o predominante, procurando unha participación activa do alumnado. Ao redor desta unidade didáctica, procurarase tamén organizar a asistencia en vivo a algunha representación artística de música e/ou de danza co alumnado.	40	17	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Corda, vento e percusión	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Identificar visual e auditivamente, clasificar, describir e representar elementos da música e da linguaxe musical.	Identifica e representa os seguintes elementos e agrupacións da linguaxe musical: redonda; branca; negra (con puntiño e silencios); dobre corchea; 4 semicorcheas; barra de compás (divisoria, final e de repetición); clave sol; compases de 2/4, 3/4 e 4/4.	PE	20
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas musicais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por estas.	Elabora unha listaxe dos diferentes subxéneros da música tradicional galega engadindo características básicas propias dos mesmos e asociando os instrumentos á familia correspondente.	TI	80
CA1.6 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas musicais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Expresa o significado e o valor que teñen para ela/el as sensacións e as emocións que lle producen as diferentes manifestacións culturais que se lle presentan.		
CA1.7 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas musicais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na recepción de propostas artísticas musicais amosando unha actitude positiva.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, o son, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Interpreta na frauta doce as notas do-si; si bemol; do-sol agudos e improvisa unha melodía no xilófono (ou instrumento semellante) sobre unha base musical, empregando unha escala pentatónica.		
CA2.3 - Utilizar elementos da linguaxe musical para interpretar propostas musicais vocais e instrumentais sinxelas a través da vivencia destes.	Interpreta nun instrumento de percusión de altura indeterminada (PAI) o patrón da alborada (negra + dobre corchea) seguindo as indicacións de pulso dun metrónomo.		
CA2.7 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Manifesta respecto na realización de actividades musicais amosando unha actitude positiva.		
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas escénicas e performativas de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por estas.	Recoñece as partes dunha muiñeira e os pasos de vasco, punta-tacón e diante-detrás.		
CA3.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Expresa o valor que lle producen as sensacións e emocións xeradas por diferentes manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas escénicas e performativas, interiorizando as normas de respecto de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na recepción de propostas artísticas escénicas e performativas e mostra unha actitude positiva.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, o son, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Participa grupalmente no baile dunha muiñeira realizando de forma correcta os pasos de vasco, punta-tacón e diante-detrás.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas escénicas e performativas, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Manifesta respecto na realización de actividades escénicas e performativas amosando unha actitude positiva.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa. - O son e as súas calidades: identificación visual e auditiva, clasificación e representación de diversidade de sons e estruturas rítmicas e melódicas a través de grafías convencionais e non convencionais. - A voz e os instrumentos musicais. Familias e agrupacións máis representativas. Clasificación e comprensión da natureza da produción sonora en cada tipo. Identificación visual e auditiva. Instrumentos tradicionais na música galega. Instrumentos dixitais. Aproximación a instrumentos non convencionais e exóticos. Instrumentos caseiros. - O tempo, o carácter e a dinámica: identificación e descrición. - O pulso, o acento e o compás: identificación e diferenciación entre compás binario, ternario e cuaternario. Introducción ao concepto de subdivisión. - A melodía e a forma musical. Repetición e variación melódica. - Propostas musicais de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Aproximación aos principais xéneros musicais. - Vocabulario específico de música. - Recursos dixitais de uso común para música. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a audición. - Práctica instrumental, vocal e corporal: experimentación, exploración creativa, interpretación, improvisación e composición con pautas guiadas a partir das súas posibilidades sonoras e expresivas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural. - Linguaxes musicais: aplicación dos seus conceptos fundamentais na interpretación e na improvisación guiada de propostas musicais vocais e instrumentais. O silencio como elemento fundamental da música: utilización adecuada na interpretación musical. - Aplicacións informáticas de gravación, edición de audio e edición de partituras: utilización guiada na audición, coñecemento, interpretación, gravación, reprodución, improvisación e creación de obras diversas. - Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación. - Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións musicais. - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable durante a creación e a práctica musical. - Estratexias de recepción activa. - Manifestacións vinculadas á expresión corporal e ás artes escénicas e performativas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Vocabulario específico das artes escénicas e performativas.

Contidos

- Recursos dixitais de uso común para as artes escénicas e performativas.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- O corpo e as súas posibilidades motrices, dramáticas e creativas: interese na experimentación e exploración a través de execucións individuais e grupais vinculadas co movemento, coa danza, coa dramatización e coa representación teatral como medio de expresión e diversión.
- Técnicas básicas dramáticas e dancísticas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural. Nocións elementais de biomecánica. Linguaxes expresivas. Introducción aos métodos interpretativos. Experimentación con actos performativos. Improvisación guiada e creativa. Interese, práctica e confianza nun mesmo.
- Capacidades expresivas e creativas básicas da expresión corporal e dramática. Gozar como forma de interacción social, recurso expresivo e emotivo e deleite estético.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións escénicas e performativas.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática

UD	Título da UD	Duración
2	Agrupacións artísticas	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Identificar visual e auditivamente, clasificar, describir e representar elementos da música e da linguaxe musical.	Identifica, representa e describe os seguintes elementos e agrupacións da linguaxe musical: ligadura de unión; matices (ff, f, p, pp); dinámicas (cresc., dim.); tempo (lento, andante, allegro; Acell., Rit.); articulación (picado, ligado).	PE	20
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas musicais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por estas.	Descobre músicas que se bailaban desde antes do Renacemento até o Romanticismo e elaborando unha listaxe con eslas e engadindo a/s época/s e a súa procedencia. Recoñece algúns tipos de agrupacións.	TI	80
CA1.6 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas musicais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Expresa o significado e o valor que teñen para ela/el as sensacións e as emocións que lle producen as diferentes manifestacións culturais que se lle presentan.		
CA1.7 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas musicais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na recepción de propostas artísticas musicais amosando unha actitude positiva.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, o son, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Crea unha melodía empregando un destes compases: 2/4 (8c), 3/4 (6c) ou 4/4 (4c), e utilizando os seguintes elementos da linguaxe musical: do, re, mi, sol, la e do agudo; redonda, branca e negra con silencios e puntiño (agás negra con puntiño), dobre corchea e 4 semicorcheas.		
CA2.3 - Utilizar elementos da linguaxe musical para interpretar propostas musicais vocais e instrumentais sinxelas a través da vivencia destes.	Interpreta liñas rítmicas de ata 4 compases de 2/4, ata 3 de 3/4 e ata 2 de 4/4 coas seguintes figuras: redonda, branca, negra (cos seus puntiños e silencios -agás puntiño na negra-), dobre corchea e 4 semicorcheas.		
CA2.7 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Manifesta respecto na realización de actividades musicais amosando unha actitude positiva.		
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas escénicas e performativas de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por estas.	Discrimina entre un minueto e un branle.		
CA3.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Expresa o valor que lle producen as sensacións e emocións xeradas por diferentes manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas escénicas e performativas, interiorizando as normas de respecto de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na recepción de propostas artísticas escénicas e performativas e mostra unha actitude positiva.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, o son, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Participa grupalmente no baile dun minueto e no dun branle.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas escénicas e performativas, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Manifesta respecto na realización de actividades escénicas e performativas amosando unha actitude positiva.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa. - O son e as súas calidades: identificación visual e auditiva, clasificación e representación de diversidade de sons e estruturas rítmicas e melódicas a través de grafías convencionais e non convencionais. - A voz e os instrumentos musicais. Familias e agrupacións máis representativas. Clasificación e comprensión da natureza da produción sonora en cada tipo. Identificación visual e auditiva. Instrumentos tradicionais na música galega. Instrumentos dixitais. Aproximación a instrumentos non convencionais e exóticos. Instrumentos caseiros.

Contidos

- O tempo, o carácter e a dinámica: identificación e descrición.
- O pulso, o acento e o compás: identificación e diferenciación entre compás binario, ternario e cuaternario. Introducción ao concepto de subdivisión.
- A melodía e a forma musical. Repetición e variación melódica.
- Propostas musicais de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Aproximación aos principais xéneros musicais.
- Vocabulario específico de música.
- Recursos dixitais de uso común para música.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a audición.
- Práctica instrumental, vocal e corporal: experimentación, exploración creativa, interpretación, improvisación e composición con pautas guiadas a partir das súas posibilidades sonoras e expresivas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural.
- Linguaxes musicais: aplicación dos seus conceptos fundamentais na interpretación e na improvisación guiada de propostas musicais vocais e instrumentais. O silencio como elemento fundamental da música: utilización adecuada na interpretación musical.
- Aplicacións informáticas de gravación, edición de audio e edición de partituras: utilización guiada na audición, coñecemento, interpretación, gravación, reprodución, improvisación e creación de obras diversas.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións musicais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable durante a creación e a práctica musical.
- Estratexias de recepción activa.
- Manifestacións vinculadas á expresión corporal e ás artes escénicas e performativas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Vocabulario específico das artes escénicas e performativas.
- Recursos dixitais de uso común para as artes escénicas e performativas.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- O corpo e as súas posibilidades motrices, dramáticas e creativas: interese na experimentación e exploración a través de execucións individuais e grupais vinculadas co movemento, coa danza, coa dramatización e coa representación teatral como medio de expresión e diversión.
- Técnicas básicas dramáticas e dancísticas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural. Nocións elementais de biomecánica. Linguaxes expresivas. Introducción aos métodos interpretativos. Experimentación con actos performativos. Improvisación guiada e creativa. Interese, práctica e confianza nun mesmo.
- Capacidades expresivas e creativas básicas da expresión corporal e dramática. Gozar como forma de interacción social, recurso expresivo e emotivo e deleite estético.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións escénicas e performativas.

Contidos

- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática

UD	Título da UD	Duración
3	Voces	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Identificar visual e auditivamente, clasificar, describir e representar elementos da música e da linguaxe musical.	Identifica visualmente e representa no pentagrama as notas: do-si; do-sol agudo. Realiza ditados de ata 10 pulsos rítmicos (empregando: negra, silencio negra, dobre corchea, 4 semicorcheas) e melódicos (empregando: do, mi, sol).	PE	20
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas musicais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por estas.	Descobre interpretacións de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas interpretadas exclusivamente coa voz. Clasifica as voces adultas en soprano, contralto, tenor e baixo.	TI	80
CA1.6 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas musicais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Expresa o significado e o valor que teñen para ela/el as sensacións e as emocións que lle producen as diferentes manifestacións culturais que se lle presentan.		
CA1.7 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas musicais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na recepción de propostas artísticas musicais amosando unha actitude positiva.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, o son, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Elabora algún instrumento con materiais sinxelos da súa contorna, de refugallo e/ou de reciclaxe. Interpreta lndo eu coa frauta (FaM), entoa a letra e inventa propostas rítmicas para os 4 pulsos da frase B.		
CA2.3 - Utilizar elementos da linguaxe musical para interpretar propostas musicais vocais e instrumentais sinxelas a través da vivencia destes.	Le e entoa unha partitura de ata 4 compases de 2/4, 3/4 ou 2 de 4/4; coas notas: do, mi, sol, la e do agudo; e coas figuras: redonda, branca e negra (con/sen puntiño -agás negra con puntiño-) e os seus silencios.		
CA2.5 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas musicais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe musical e diferentes técnicas artísticas.	Participa en grupo nun conto musical creado engadíndolle efectos con diferentes instrumentos e dramatizándoo, para ser interpretado.		
CA2.7 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Manifesta respecto na realización de actividades musicais amosando unha actitude positiva.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas escénicas e performativas de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por estas.	Descobre diferentes danzas e bailes da Península Ibérica e elabora unha pequena listaxe que inclúa a súa procedencia e/ou as rexións onde se danzan ou bailan.		
CA3.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Expresa o valor que lle producen as sensacións e emocións xeradas por diferentes manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas escénicas e performativas, interiorizando as normas de respecto de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na recepción de propostas artísticas escénicas e performativas e mostra unha actitude positiva.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, o son, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Realiza cantando o baile en grupo "Indo eu", propoñendo e guiando a fórmula rítmica da pregunta-resposta da frase B.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas escénicas e performativas, de forma creativa, utilizando elementos básicos da expresión corporal e diferentes técnicas artísticas.	Participa en grupo nun conto musical creado engadíndolle efectos con diferentes instrumentos e dramatizándoo, para ser interpretado.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas escénicas e performativas, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Manifesta respecto na realización de actividades escénicas e performativas amosando unha actitude positiva.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa. - Profesións vinculadas á creación e interpretación musical. Coñecemento e valoración. - O son e as súas calidades: identificación visual e auditiva, clasificación e representación de diversidade de sons e estruturas rítmicas e melódicas a través de grafías convencionais e non convencionais. - A voz e os instrumentos musicais. Familias e agrupacións máis representativas. Clasificación e comprensión da natureza da produción sonora en cada tipo. Identificación visual e auditiva. Instrumentos tradicionais na música galega. Instrumentos dixitais. Aproximación a instrumentos non convencionais e exóticos. Instrumentos caseiros. - O tempo, o carácter e a dinámica: identificación e descrición. - O pulso, o acento e o compás: identificación e diferenciación entre compás binario, ternario e cuaternario. Introducción ao concepto de subdivisión. - A melodía e a forma musical. Repetición e variación melódica. - Propostas musicais de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Aproximación aos principais xéneros musicais. - Estratexias básicas de análises de propostas musicais desde unha perspectiva de xénero. - Vocabulario específico de música.

Contidos

- Recursos dixitais de uso común para música.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a audición.
- Práctica instrumental, vocal e corporal: experimentación, exploración creativa, interpretación, improvisación e composición con pautas guiadas a partir das súas posibilidades sonoras e expresivas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural.
- Construción de obxectos sonoros e instrumentos e exploración das súas posibilidades sonoras para o seu uso expresivo.
- Linguaxes musicais: aplicación dos seus conceptos fundamentais na interpretación e na improvisación guiada de propostas musicais vocais e instrumentais. O silencio como elemento fundamental da música: utilización adecuada na interpretación musical.
- Aplicacións informáticas de gravación, edición de audio e edición de partituras: utilización guiada na audición, coñecemento, interpretación, gravación, reprodución, improvisación e creación de obras diversas.
- Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons: respecto ás licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros. Plaxio e dereitos de autor.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións musicais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable durante a creación e a práctica musical.
- Estratexias de recepción activa.
- Manifestacións vinculadas á expresión corporal e ás artes escénicas e performativas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Profesións vinculadas ás artes escénicas e performativas. Coñecemento e valoración.
- Elementos da representación escénica. Roles, materiais e espazos. Teatralidade. Estrutura dramática básica.
- Estratexias básicas de análises de propostas escénicas e performativas desde unha perspectiva de xénero.
- Vocabulario específico das artes escénicas e performativas.
- Recursos dixitais de uso común para as artes escénicas e performativas.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- O corpo e as súas posibilidades motrices, dramáticas e creativas: interese na experimentación e exploración a través de execucións individuais e grupais vinculadas co movemento, coa danza, coa dramatización e coa representación teatral como medio de expresión e diversión.
- Técnicas básicas dramáticas e dancísticas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural. Nocións elementais de biomecánica. Linguaxes expresivas. Introducción aos métodos interpretativos. Experimentación con actos performativos. Improvisación guiada e creativa. Interese, práctica e confianza nun mesmo.
- Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons: respecto ás licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros. Plaxio e dereitos de autor.
- Capacidades expresivas e creativas básicas da expresión corporal e dramática. Gozar como forma de interacción social, recurso expresivo e emotivo e deleite estético.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións escénicas e performativas.

Contidos

- vas.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática

UD	Título da UD	Duración
4	Músicas e danzas do mundo	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Describir manifestacións culturais e artísticas musicais, explorando as súas características con interese, establecendo relacións entre elas, valorando a diversidade que as xera, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación musical, e empregando o vocabulario específico destas.	Descobre diferentes mostras de músicas representativas doutros lugares do mundo elaborando unha ficha sobre unha delas e incluíndo unha descrición e a indicación do/s instrumento/s que máis lle chamou/aron a atención.	TI	100
CA1.4 - Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas musicais a través de diversas canles e medios de acceso, de forma individual e colaborativa.	Realiza un traballo individual en formato dixital sobre as familias de instrumentos musicais, as agrupacións musicais e as voces.		
CA1.5 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas musicais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Elabora algún tipo de análise sobre as manifestacións culturais e artísticas musicais propostas.		
CA2.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de diversas manifestacións artísticas musicais, utilizando as diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance, mostrando confianza nas propias capacidades e perfeccionando a execución.	Expresa, verbalmente e por escrito, os sentimentos e as emocións experimentados trala interpretación de pequenas obras musicais seleccionadas.		
CA2.4 - Planificar e deseñar producións culturais e artísticas musicais colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final que cumpra cuns obxectivos acordados e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Participa en grupo na creación dunha composición musical a través dun editor de partituras con estas características: compás de 2/4 (4c) ou de 3/4 (3c) ou de 4/4 (2c) para un conxunto mínimo de 3 instrumentos de percusión de afinación indeterminada e 2 instrumentos de afinación determinada.		
CA2.6 - Compartir os proxectos creativos musicais, empregando diferentes estratexias comunicativas a través de diversos medios e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Explica o proceso realizado, as dificultades atopadas e o resultado final da composición proposta no mínimo de consecución do CA2.4.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Describir manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas explorando as súas características con interese, establecendo relacións entre elas, valorando a diversidade que as xera, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación escénica e performativa, e empregando o vocabulario específico destas.	Describe diferentes mostras de danzas representativas doutros lugares do mundo elaborando unha ficha sobre unha delas que inclúa a súa descrición e o paso ou a característica que máis lle chamou a atención.		
CA3.3 - Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas a través de diversas canles e medios de acceso, de forma individual e colaborativa.	Realiza un traballo individual en formato dixital sobre algún dos bailes vistos ao longo do curso.		
CA3.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas escénicas e performativas que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Realiza algún tipo de análise sobre as manifestacións culturais e artísticas musicais propostas.		
CA4.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de diversas manifestacións artísticas escénicas e performativas, utilizando as diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance, mostrando confianza nas propias capacidades e perfeccionando a execución.	Expresa, verbalmente e por escrito, os sentimentos e as emocións experimentados tras a interpretación das coreografías seleccionadas.		
CA4.3 - Planificar e deseñar producións culturais e artísticas escénicas e performativas colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final que cumpra cuns obxectivos acordados e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Participa en grupo na creación e na interpretación dunha coreografía (dalgunha obra ou canción elixida libremente) cuxos pasos se reflictan nun traballo.		
CA4.5 - Compartir os proxectos creativos escénicos e performativos empregando diferentes estratexias comunicativas a través de diversos medios e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Explica o proceso realizado, as dificultades atopadas e o resultado final da creación da coreografía proposta no mínimo de consecución do CA4.3.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa. - A voz e os instrumentos musicais. Familias e agrupacións máis representativas. Clasificación e comprensión da natureza da produción sonora en cada tipo. Identificación visual e auditiva. Instrumentos tradicionais na música galega. Instrumentos dixitais. Aproximación a instrumentos non convencionais e exóticos. Instrumentos caseiros. - O tempo, o carácter e a dinámica: identificación e descrición. - O pulso, o acento e o compás: identificación e diferenciación entre compás binario, ternario e cuaternario. Introducción ao concepto de subdivisión. - A melodía e a forma musical. Repetición e variación melódica. - Propostas musicais de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais. - Aproximación aos principais xéneros musicais.

Contidos

- Vocabulario específico de música.
- Recursos dixitais de uso común para música.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a audición.
- Práctica instrumental, vocal e corporal: experimentación, exploración creativa, interpretación, improvisación e composición con pautas guiadas a partir das súas posibilidades sonoras e expresivas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural.
- Linguaxes musicais: aplicación dos seus conceptos fundamentais na interpretación e na improvisación guiada de propostas musicais vocais e instrumentais. O silencio como elemento fundamental da música: utilización adecuada na interpretación musical.
- Aplicacións informáticas de gravación, edición de audio e edición de partituras: utilización guiada na audición, coñecemento, interpretación, gravación, reprodución, improvisación e creación de obras diversas.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións musicais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas musicais. O silencio como elemento e condición indispensable durante a creación e a práctica musical.
- Estratexias de recepción activa.
- Manifestacións vinculadas á expresión corporal e ás artes escénicas e performativas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Vocabulario específico das artes escénicas e performativas.
- Recursos dixitais de uso común para as artes escénicas e performativas.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- O corpo e as súas posibilidades motrices, dramáticas e creativas: interese na experimentación e exploración a través de execucións individuais e grupais vinculadas co movemento, coa danza, coa dramatización e coa representación teatral como medio de expresión e diversión.
- Técnicas básicas dramáticas e dancísticas. Respiración consciente e hixiene e corrección postural. Nocións elementais de biomecánica. Linguaxes expresivas. Introducción aos métodos interpretativos. Experimentación con actos performativos. Improvisación guiada e creativa. Interese, práctica e confianza nun mesmo.
- Capacidades expresivas e creativas básicas da expresión corporal e dramática. Gozar como forma de interacción social, recurso expresivo e emotivo e deleite estético.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións escénicas e performativas.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas vinculadas coa expresión corporal e dramática

4.1. Concrecións metodolóxicas

No tocante ao aspecto metodolóxico, esta programación didáctica remítese, en primeira instancia, ás liñas de actuación recollidas no currículo da área de Música e Danza, que se desenvolverán ao longo das diferentes sesións da materia.

As unidades didácticas propostas permitirán, no seu conxunto, o traballo da totalidade dos contidos do currículo, así como dos elementos transversais e dos obxectivos da etapa, e están pensadas para a consecución do logro de cada un dos criterios de avaliación (CA) establecidos, ou, alomenos, os mínimos de consecución correspondentes, así como para a progresiva adquisición das competencias clave en relación ao perfil de saída do alumnado ao remate da educación primaria.

A unidade didáctica 4, que viaxa ao longo do tempo ao estar presente en cada un dos tres trimestres, non está concibida para levarse a cabo nin antes nin despois do traballo da unidade 1, da 2 ou da 3, respectivamente; de feito, o seu desenvolvemento está pensado para ser non só intercalado ao longo do resto das unidades didácticas senón incluso na mesma sesión, de xeito que aporte unha dinámica variada e flexible tanto á persoa docente, por un lado, como para o enriquecemento do proceso de aprendizaxe do alumnado, polo outro.

En cada unha das sesións, e con independencia do traballo específico que se trate nelas, o establecemento dunha rutina clara e previamente acordada e explicada permitirá desenvolver e brindarlle ao alumnado:

- A automatización nalgúns cuestións que se tratarán ao longo do 3º ciclo, o que lle aportará seguridade e confianza en si mesmo.
- Consecuentemente, o fomento dun maior impacto no logro dos descritores das competencias clave redundando, ademais, nun maior goce das actividades, especialmente naquelas que conlevan o emprego de aspectos específicos das linguaxes relacionadas coa área.
- Unha mellor aclimatación desde o comezo de cada sesión, como enfoque preparatorio para esta, a través da relaxación, a atención e a concentración, logrando paralelamente o emprego do silencio e da recepción activa, tan necesarios para calquera das actividades que se realicen nas distintas sesións.

A tal fin, esta rutina destinará a traballar, alomenos durante uns minutos (entre 5 e 10) e especialmente ao inicio de cada sesión, o seguinte (en xeral, por esta orde e de pé):

- Consciencia e colocación da postura corporal.
- Respiración profunda e consciente, traballando cara o final a columna de aire para o canto e a frauta doce.
- Notas (longas ao comezo), axudadas con fononimia.
- Fórmulas rítmicas de pregunta e resposta (4 pulsos con carácter xeral) empregando o corpo e/ou a voz.
- Dixitación das notas traballadas na frauta.

Dada a casuística da área no tocante ao número de sesións -1 sesión semanal-, a área conta cun total de 35 sesións por curso. Para optimizar a impartición, como recurso empregárase na páxina web do centro (ou na aula virtual do centro) unha sección específica para esta área. Nesta o alumnado poderá acceder a:

- Recursos dixitais empregados na clase e/ou para levar a cabo as tarefas encomendadas.
- Vídeos de interpretación (voz, instrumentos e/ou danza) para a aprendizaxe e/ou repaso.
- Ligazóns de interese relacionadas coa área.
- Outros materiais que se poidan empregar ao longo do curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Instrumentos de percusión de altura indeterminada (PAI) e instrumentos de percusión de altura determinada (PAD)

Encerado dixital
Ordenador, con diferentes aplicacións e programas de software libre (Plan Dixital): reprodución audio e vídeo, editor de partituras, gravación etc.
Altofalantes
Piano eléctrico
Micrófonos, pés de micro e cableado
Páxina web do centro / Aula virtual: sección Música e Danza (5º curso)
Frauta doce
Cartafol con aneis
Estoxo

No centro cóntase con variados e suficientes instrumentos de percusión de afinación indeterminada (PAI) e de percusión de afinación determinada (PAD), o que permite que todo o alumnado poida tocar á vez sen necesidade de ter que establecer quendas rotatorias.

A aula adaptarase ás necesidades do momento e do alumnado, en especial para desenvolver accións relacionadas coa danza.

O ordenador da aula contén software libre, que é co que se traballa co alumnado. Ademais está conectado a un equipo de reprodución auditiva que mellora a calidade das audicións propostas.

Os micrófonos, os pés de micro e o cableado empregaranse para a gravación de producións do alumnado como material de soporte do profesorado.

A sección desta área na páxina web do centro (ou na aula virtual) servirá para varias cuestións (que xa se indicaron no elemento da programación didáctica referido ás concrecións metodolóxicas).

O alumnado deberá ter, traer e facerse responsable do seu propio material (frauta doce, cartafol con aneis para fichas e estoxo) e de que estea en perfecto estado para o seu uso e sempre limpo (en especial, a frauta doce).

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Para realizar a avaliación inicial do alumnado na área de Música e Danza, desenvolveranse dúas accións concretas:

1. A revisión dos informes individualizados do alumnado do 5º curso (en especial, o alumnado que o profesorado non coñeza xa de cursos anteriores). De especial interese será tamén, no seu caso, a información que poidan ampliar as persoas titoras do alumnado no curso anterior (de ser posible, farase unha reunión presencial con estas se continúan no equipo docente do centro).
2. A realización dunha proba específica que abranguerá tanto aspectos competenciais como coñecementos propios da área, habilidades, destrezas, actitudes e intereses do alumnado.

En relación á proba específica, esta levarase a cabo durante as dúas primeiras sesións do curso e o seu obxectivo será obter información precisa sobre o nivel académico de cada alumna e alumno en relación á área de Música e Danza e o nivel da clase no seu conxunto, de cara a concretar o proceso de ensino e aprendizaxe máis adecuado. A dita proba consistirá en:

- A execución guiada dunha selección específica de xogos/exercicios/danzas/cancións/fragmentos que traballen os aspectos vocal, corporal e motriz e cuxa observación directa reflectirase a través dun rexistro (incluírase a comprobación do nivel de dominio con algún/s instrumento/s -PAI, PAD e frauta doce-).
- A realización dunha ficha escrita para comprobar o coñecemento dos elementos da linguaxe musical traballados no currículo de cursos anteriores.

- A realización dun cuestionario que permita coñecer a actitude coa que o alumnado asiste ás clases así como os seus intereses persoais relacionados coa música e a danza.

Os resultados da avaliación inicial daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que participará a totalidade do equipo docente. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do Departamento de Orientación, decidiranse as medidas de atención á diversidade máis pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	15	21	24	40	100
Proba escrita	20	20	20	0	12
Táboa de indicadores	80	80	80	100	88

Criterios de cualificación:

A proposta de traballo desta programación didáctica é a de que a meirande parte dos criterios de avaliación da área de Música e Danza do currículo de 5º de educación primaria se avaliarán por medio de táboas de indicadores (existirá o correspondente rexistro tras a aplicación de escalas de valoración, rúbricas...). O motivo é que, nesta área, a meirande parte da información sobre o proceso de aprendizaxe do alumnado obterase a través da observación directa por parte da persoa docente.

A cualificación en cada un dos trimestres, en relación ao traballo e a avaliación nas distintas unidades didácticas, obterase empregando a seguinte fórmula:

- 1º trimestre. Unidade didáctica 1: 60% + Unidade didáctica 4: 40%
- 2º trimestre. Unidade didáctica 2: 60% + Unidade didáctica 4: 40%
- 3º trimestre. Unidade didáctica 3: 60% + Unidade didáctica 4: 40%

A cualificación final do alumnado, obterase da ponderación que se realizará coas cualificacións de cada un dos trimestres, segundo os seguintes pesos:

- 1º trimestre: 25% de peso na cualificación final do curso
- 2º trimestre: 35% de peso na cualificación final do curso
- 3º trimestre: 40% de peso na cualificación final do curso

Cando a cualificación obtida, tanto trimestral como final, fora un resultado con decimais, por defecto aplicaranse os seguintes criterios:

- se o decimal está entre 0 e 49, o número da nota enteira será o mesmo que sen decimais;
- se o decimal está entre 5 e 99 o número enteiro redondearase para o inmediatamente superior.

No seu caso, se tras a análise da persoa docente e/ou do conxunto da xunta de avaliación a progresión da/o alumna/o determina a conveniencia de non aplicar o anterior por defecto (no caso de decimais entre 0 e 49), atendendo a razóns pedagóxicas, serán esas razóns pedagóxicas as que prevalecerán na decisión da cualificación final a concretar.

Criterios de recuperación:

Aquel alumnado que non acadara os mínimos de consecución de cada criterio de avaliación ao final de cada unidade didáctica poderá recuperalos ao final de cada trimestre. Isto, no seu caso, terá lugar nas dúas últimas semanas de cada un dos tres trimestres; e o procedemento será o seguinte:

- Comunicación disto á familia (e paralelamente á persoa docente titora mediante correo electrónico) a través da axenda do alumnado e/ou de Abalar. Nesta comunicación especificaranse aquel/es mínimo/s de consecución que se precisa/n acadar, e o que corresponda para tal fin (sempre en concordancia co instrumento de avaliación correspondente reflectido na presente programación didáctica -por exemplo, a repetición dun traballo e/ou parte deste, a repetición dunha interpretación instrumental e/ou vocal etc.).

- Ademais, de especial importancia e interese resultará trasladar esta información ao alumnado: isto farase de xeito individual e entregándolle unha folla que recollerá o que precisa realizar para acadar ese/s mínimo/s de consecución, explicándolle isto verbalmente e resolvéndolle as posibles dúbidas ao respecto.

Se este/s mínimo/s de consecución non fose/n acadado/s nun trimestre, o alumnado podería recuperalos durante o/s trimestre/s seguinte/s, repetíndose o proceso de comunicación anterior.

Se este/s mínimo/s de consecución non fose/n acadado/s trimestralmente, a/o alumna/o poderá recuperar a área a través dun proceso avaliación final que se porá en marcha antes de rematar as clases. De ser así cómpre diferenciar entre dous aspectos:

- Se se trata de algo máis ben específico (por ex.: un traballo a entregar), seguirá o mesmo procedemento referido anteriormente e terá lugar durante a primeira quincena de xuño.

- Se se trata dun aspecto de adquisición meramente progresivo (por exemplo: coñecementos de linguaxe musical ou cuestións técnicas interpretativas) que non foi quen de superar anteriormente pero si no último trimestre, darase este por superado. Cómpre ter en conta a peculiaridade desta área no que atinxe á avaliación continua, xa que na unidade didáctica 3 do 3º trimestre recóllense os contidos e os criterios de avaliación das unidades didácticas 1 e 2, e que a unidade didáctica 4 trabállase en todos os trimestres.

6. Medidas de atención á diversidade

Partindo da diversidade que amosa o alumnado e de que este non aprende nin da mesma forma nin ao mesmo ritmo, cómpre ter en conta os distintos perfís, ritmos e necesidades de aprendizaxe que existan na aula, observados dentro do grupo ou de forma individualizada.

Xunto co departamento de orientación do centro, porase énfase na detección temperá do alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria. En xeral, o momento no que se producirá esta detección será durante o proceso de avaliación inicial (tal e como se indicou no elemento específico desta programación didáctica). Así, tan rápido como se detecten esas necesidades, adoptaranse as medidas educativas máis axeitadas que lle permitan á alumna ou ao alumno continuar de forma óptima o seu proceso educativo.

Entre as medidas que se poderían poñer en marcha estarían:

- Medidas ordinarias, que faciliten a adecuación do currículo prescriptivo, sen alteración significativa dos obxectivos, contidos nin criterios de avaliación. Teranse en conta, no seu caso, distintas medidas que atendan a:

- aspectos da organización e a xestión da aula
- metodoloxías activas baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos e na aprendizaxe por proxectos
- adaptación de tempos, instrumentos e procedementos de avaliación
- realización de reforzos educativos
- organización de programas personalizados de enriquecemento curricular
- plans específicos de reforzo para o alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso

- Medidas extraordinarias, que dean resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poida requirir modificacións significativas dos elementos prescriptivos do currículo. A este respecto, e en relación ao que se observe na aula e o que se propoña desde o departamento de orientación, realizaranse as adaptacións curriculares que se precisen.

Dependendo da casuística do alumnado cómpre ter en conta diferentes consideracións á hora de traballar con el, tales como: emprego de grafías de maior tamaño; priorización dalgunha das linguaxes e/ou formas de comunicación

(oral, escrita, visual e/ou táctil); énfase no aspecto de índole globalizador, coordinación motriz, lateralidade e/ou psicomotricidade fina etc.

No caso de alumnado con deficiencias auditivas cómpre diferenciar entre aquel que se amose hipoacúsico (con quen o obxectivo principal será desenvolver a audición no marco da linguaxe e interpretar cancións e exercicios de discriminación auditiva); e o anacúsico (con quen o obxectivo principal será estimular a lectura de beizos e axudarlle na súa toma de conciencia sobre as vibracións que o rodean, para o que se lle axudará, sobre todo, cos sentidos da vista e do tacto).

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - A comprensión da lectura	X	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X	X	X	X
ET.4 - A competencia dixital	X	X	X	X
ET.5 - A creatividade	X	X	X	X
ET.6 - O fomento do emprendemento				X
ET.7 - O espírito científico	X	X	X	
ET.8 - A educación para a saúde	X	X	X	X
ET.9 - A educación afectivo-sexual	X	X	X	X
ET.10 - A igualdade entre mulleres e homes	X	X	X	X
ET.11 - A educación para a sostibilidade				X
ET.12 - A educación para o consumo responsable				X
ET.13 - A educación para a paz		X		
ET.14 - A educación emocional	X	X	X	X
ET.15 - A educación en valores	X	X	X	X
ET.16 - A evitación de comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero				X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.17 - O emprego dunha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas e que sexa non sexista				X
ET.18 - A orientación educativa	X	X	X	
ET.19 - A acción tutorial	X	X	X	X
ET.20 - A prevención e a resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social				X
ET.21 - Os valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, a pluralidade e o respecto polo Estado de dereito				X

Observacións:

Os elementos transversais desta etapa educativa non son exclusivos dunha única área senón que cómpre traballalos desde todas elas.

Xunto co anterior, cómpre ter en conta a distinta tipoloxía de elementos transversais que concreta o propio Decreto 155/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia:

- Elementos transversais que se deben tratar en todas as áreas da etapa, que se corresponden cos elementos transversais 1 a 13.
- Elementos transversais que deben ser tratados ao longo da etapa, e que na listaxe que se presenta aparecen nos aliñados 14 a 21.

Sexan dun tipo ou doutro, os elementos transversais abordaranse de forma específica nas unidades didácticas seleccionadas e sempre existirá no deseño destas algún tipo de actividade ou tarefa específica que reciba un enfoque na liña dos elementos transversais indicados para estas.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Obradoiro de danza tradicional galega	Organízase este obradoiro, relacionado coa unidade didáctica 4, no que participarán algunhas das asociacións culturais da contorna, que interpretarán conxuntamente tanto a música como a danza.	X		

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Concerto didáctico de música clásica	Realízase un concerto didáctico no salón de actos no que participará un conxunto de cámara interpretando obras relacionadas co traballado na unidade didáctica 4.		X	
Festival de fin de curso	Realízase un concerto no salón de actos do centro cara ao final do terceiro trimestre.			X
Colaboración co Xornal do Centro	Elíxese un dos traballos grupais realizados durante o curso para ser incluído no xornal.			X

Observacións:

1. En relación ao Obradoiro de danza tradicional galega, este está concibido como unha continuación do traballo que se fai nos anteriores ciclos de educación primaria (en concreto, un pequeno concerto didáctico de música e danza tradicional galega no 1º ciclo de primaria e un obradoiro para 2º ciclo de primaria, respectivamente).
2. Respecto ao Concerto didáctico de música clásica, procurarase que o conxunto camerístico, ademais de estar composto por unha ou varias familias de instrumentos, teña presenza, alomenos, de instrumentos da familia da corda.
3. En relación ao Festival fin de curso, nel participa todo o alumnado do centro realizando coreografías e interpretacións musicais (empregando para estas últimas, entre outros, os instrumentos de reciclaxe elaborados durante o traballo coa unidade didáctica 3). Este concerto adoita ser aberto ao público.
4. Tamén se colabora co xornal do centro, coa elección dalgún dos traballos realizados por parte do alumnado que poida incluírse no dito xornal.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
O procedemento establecido para a recuperación da avaliación de cada parcial/final adáptase os contidos traballados.
Os elementos transversais seleccionados para cada unidade didáctica encaixan nas situacións de aprendizaxe propostas.
Metodoloxía empregada
Proporcionáanse situacións de aprendizaxe motivadoras.
Utilízanse metodoloxías activas: ABP, aprendizaxe cooperativo, estudo de casos, aprendizaxe por proxectos, aprendizaxe servizo...
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Organízase o espazo físico da aula en función das actividades a realizar.
Empréganse alternativas ao libro de texto como fonte de coñecemento e eixo da programación.

Medidas de atención á diversidade
As medidas de atención á diversidade teñen en conta o cambio de paradigma do "non é capaz" ao "é capaz".
Verifícase a comprensión das tarefas a realizar polo alumnado.
Clima de traballo na aula
Aprovéitase o interese do alumnado por un tema determinado para utilizalo como centro de interese.
Proporcionáanse estratexias e ferramentas para que o alumnado descubra os contidos.
Realizouse unha enquisa ao alumnado sobre a práctica docente.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Infórmase periodicamente ás familias do progreso académico do alumnado. 3-4
Faise uso da axenda escolar/Abalar como canle de comunicación bidireccional coas familias.

Descrición:

A persoa docente realizará unha avaliación do proceso de ensino e da súa propia práctica docente, polo menos, unha vez ao mes. Deixarase constancia da dita avaliación así como das posibles modificacións ou propostas de mellora nas correspondentes actas mensuais de ciclo.

Xunto co anterior, de ser posible, farase unha avaliación trimestral dos indicadores de logro sinalados, de cara a ter unha información concreta e fiable sobre o proceso do ensino e a practica docente. Empregaranse diferentes instrumentos de avaliación (enquisas, listas de control, actas de avaliación...) e os resultados obtidos se incluírán, no seu caso, nas correspondentes actas de ciclo.

A enquisa ao alumnado realizarase cara o remate do 3º trimestre e incluírá, cando menos, dous bloques de preguntas: un para avaliar o proceso de ensino e outro para avaliar a práctica docente. Os resultados desta avaliación se incorporarán á memoria final.

De cara a reflectir a comunicación realizada da información, será suficiente con que o profesorado titor así o faga constar nas correspondentes actas de ciclo e/ou en cada unha das actas posteriores ás da xunta de avaliación parcial; neste centro a comunicación da información será, polo xeral, a través dunha pequena xuntanza, podendo ampliarse esta a través de comunicación electrónica.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A persoa docente realizará unha avaliación do proceso de ensino e da súa propia práctica docente, polo menos, unha vez ao mes. Deixarase constancia da dita avaliación así como das posibles modificacións ou propostas de mellora nas correspondentes actas mensuais de ciclo.

Xunto co anterior, de ser posible, farase unha avaliación trimestral dos indicadores de logro sinalados, de cara a ter unha información concreta e fiable sobre o proceso do ensino e a practica docente. Empregaranse diferentes instrumentos de avaliación (enquisas, listas de control, actas de avaliación...) e os resultados obtidos se incluírán, no seu caso, nas correspondentes actas de ciclo.

A enquisa ao alumnado realizarase cara o remate do 3º trimestre e incluírá, cando menos, dous bloques de preguntas: un para avaliar o proceso de ensino e outro para avaliar a práctica docente. Os resultados desta avaliación se incorporarán á memoria final.

De cara a reflectir a comunicación realizada da información, será suficiente con que o profesorado titor así o faga constar nas correspondentes actas de ciclo e/ou en cada unha das actas posteriores ás da xunta de avaliación

parcial; neste centro a comunicación da información será, polo xeral, a través dunha pequena xuntanza, podendo ampliarse esta a través de comunicación electrónica.

9. Outros apartados